

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Delavstvo in delavska ideja.

(Govoril na slavnostnem zborovanju tretjega slov. katol. shoda Jož. Gostinčar.)

Častiti zborovalci!

Govoriti mi je danes na tem mestu o katoliški ideji in delavstvu.

Zdi se mi, da nam je treba pred vsem vedeti, v čem se pravzaprav znači katoliška ideja in kaj ima ta ideja opraviti z delavskim stanom.

Katoliška ideja je izražena po mojem mnenju kratko v izreku: »Ljubi svojega Boga čez vse in svojega bližnjega, kakor samega sebe!« V tem imenu je krščanstvo delalo prav iz početka in vse, karkoli se je v krščanstvu storilo za ljudstvo, storilo se je v tem imenu in kar smo na katoliškem shodu vkrepali, vkrepali smo v tem imenu.

Ako ljubimo svojega bližnjega, kakor sami sebe, moramo dati svojemu bližnjemu to, kar imamo sami radi in moramo skušati, da se ne zgodi bližnjemu kaj takega, kar bi mi ne hoteli, da se nam zgodi. Če bi to načelo vladalo v naši družbi, imeli bi na zemlji takorekoč nebesa. Ker pa se je to načelo pozabilo, postala je človeška družba bolna, nastalo je nebroj bolnikov in ti so bili ljudje delavskega stanu, ljudje, ki so bili izpostavljeni neusmiljenosti do bližnjega, ljudje, ki izvršujejo svojo dolžnost napram družbi, napram vsemu, kar vidimo na svetu, ki so ustvarili blagostanje, ki delajo, se trudijo in mučijo, zato pa imajo to, da stradajo in da prebivajo po zaduhlih luknjah. To pa prihaja od tod, ker danes ni več toliko ljubezni do bližnjega, kakor treba in ker se ta krščanska ljubezen do bližnjega ne vpoštevava v našem javnem življenju. Delavstvo ima pač že iz tega razloga pravico in dolžnost, da se prikloni krščanski organizaciji, ker ima ravno v krščanstvu, ki označuje ljubezen do bližnjega obrambeno moč, namreč obrambeno moč v srcih, ne v zakonih. Lahko se reče zakonitost: »To se mora v prid temu stanu narediti tako, to tako; toda vsaka stvar, ki je uradnim, zakonitim potem urejena, je nekako prisiljena, ljubezen do bližnjega pa biva v človeškem srcu. Ako bi bila človeška družba prešinjena te ljubezni do bližnjega, potem je gotovo, da bi vsak izvrševal to ljubezen. In to ljubezen do bližnjega katoliška vera zapoveduje, to ljubezen zapoveduje krščanstvo.

Se drug razlog pa je, ki nas vodi do tega, da moramo priznati krščanstvo kot vrhovno, kot vodilno idejo v človeški družbi, ako hočemo biti srečni, ako hoče biti srečna človeška družba in osobito delavski stan; biti moramo katoličani ter priznati, da ima človek

neumrjočo dušo, da človek ni žival, kakor to trdi materialisti, da je človek torej povzdignjen nad vse stvarstvo, da je krona vsega stvarstva, sličen lastnemu Stvarniku. Kje pa so načela, ki povzdignejo človeka tako visoko, kakor ravno resnica, da ima človek dušo, da je torej podoben svojemu Stvarniku.

Kje pa je kak nauk, ki oznanja tako dostojanstvo človeka? Ali ga oznanja materialistični nauk? Materialisti nimajo tega nauka in nam mora biti krščanstvo več, kakor vsa druga naziranja, ker krščanstvo povzdiguje človeka nad vse drugo stvarstvo. Zato se priklonimo krščanski organizaciji, razširjamo krščansko misel in podučujemo ljudstvo, da je edino krščanstvo tista sila, ki nam more dati srečo, ki nas pelje do srečnega cilja na tem in na onem svetu. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Predragi prijatelji! Da ima delavstvo v krščanstvu svojo zaslombo, vidimo lahko iz početka krščanstva. Kako so skrbeli prvi kristjani za reveže! Jaz bom navel samo par slučajev. Kako so že apostoli, ki so se učili od Izveličarja, pojmovali krščanstvo! Vzemimo sv. Jakoba, ki pravi: »Kaj pomaga človeku«, — revežu namreč. — »Če pride k Tebi pa Te prosí, da mu pomagaš, pa pravi, da je lačen ali žejen, Ti pa praviš: »Pojdi, pa se napij!« »To ni nič!« pravi sv. Jakob. »S tem mu čisto nič ne pomagaš, ampak Tvoja sveta dolžnost je, da mu pomagaš, če mu moreš, da se bo najedel!« In potem pravi: »Čujte bratje, ali ni Bog izvolil revežev, da postanejo dediči njegovega kraljestva vsi oni, ki Njega ljubijo?« Kaj pa se to pravi? Ne obljublja nam posvetne sreče, marveč nas pelje preko praga večnosti v boljšo domovino, namreč v kraljestvo nebeskega Stvarnika. Torej tudi to upanje nam daje krščanstvo in upajmo, da če bomo na tem svetu izpolnjevali poglavito zapoved krščanstva: »Ljubi Boga čez vse in svojega bližnjega, kakor samega sebe!« da bomo prišli preko praga večnosti v nebesko kraljestvo, kakor pravi sv. Jakob: »In posedli boste kraljestvo najmogočnega kralja!« Naprej pravi sv. Jakob bogatinom: »Vaše zlato in srebro bo zarjavelo

v zadnjih dneh!« in nasproti pravi: »Glej, do neba kriči pritriganje plačila delavcem, ki so želi po Vaših njivah!« Ako nam krščanstvo samo tako tolmači ljubezen do bližnjega, ako nam apostoli sami tako tolmačijo ljubezen do bližnjega in ako so se že prvi kristjani postavili na stališče, da se delavcu, ki izvršuje telesno, fizično delo, ne sme pritrigavati njegova plača, da se mu mora dati to, kar je njegovega, da more skrbeti za-se in za svoje, da ima tudi nekaj za slučaj starosti in onemoglosti, ako nam krščanstvo to zago-

taavlja, kaj misli tisti delavec, ki se odtuja po brezvestnih agitatorjih od krščanske ideje? Jaz sem prepričan, da so krščanska načela taka, da se lahko prilagodijo vsem stanovom, ne samo revežem. Krščanska ljubezen daje revežu upanje, daje pa tudi bogatašem, da lahko delajo revežem. In ta ljubezen nam tudi zagotavlja pravičnost, kajti krščanska ljubezen brez pravičnosti se ne da vršiti.

Kdor ni pravičen, nima niti trohice krščanske ljubezni do bližnjega. Naj živi drugače, kakor hoče, toda, ako te ljubezni dejanski ne kaže, potem ne spada tja, kamor spadajo vsi tisti, ki pravijo: »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!«

Torej vidite, krščanstvo daje ljudstvu vse, kar more v socialnem življenju zahtevati, poleg tega pa še upanje na boljšo bodočnost in s tem tolažbo. Ako moram na tem svetu prestatati boleti in trpeti, pa pretrpim to udano in rečem: Naj bo volja Božja, pa imam vsaj upanje, da bom vsaj na onem svetu prišel v boljše razmere. Nasproti temu nimajo materialisti nobenega upa. Meni pa se zdi, da je tam boljše, kjer človek več zagrabi, kakor tam, kjer vse, kar zagrabi, lahko v en žep vtakne. Tako se mi zdi, je pri krščanstvu in pri materializmu.

Krščanstvo in katoliška cerkev nam ponujata vse ugodnosti, kar jih potrebujemo za vsakdanje življenje, obeta nam pa tudi v prihodnjem življenju po pozemski smrti srečo, med tem, ko materialisti ne pravijo drugega, kakor, da se je vse razvilo iz pratvarine, da bode vse poginilo in da se potem, ko človek umrje, spremeni v nekaj drugega, ali pa da potem sploh preneha vse! Iz tega sledi, da je naša sveta dolžnost, da se v teh težkih časih, v katerih danes živimo, tesno oklenemo krščanskih načel, da krščanska načela trosimo povsod, kamor pridemo. (Odobravanje in ploskanje) in da mladino že v šolah in ravno v šolah seznanjamo s pravim krščansko-socialnim duhom. Le tedaj, ako se bo mladina navzela tega krščansko-socialnega duha, potem bomo dobili tudi resnih mož, kateri bodo nastopili nevstrašeno za krščanstvo in za krščansko-socialno misel. To bi morali storiti že v šolah. Toda, ker so danes razmere take, da se to ne more doseči, moramo gledati, da bomo mladini in osobito delavski mladini vzgajali v srcih krščansko idejo.

Po mestih je nevarnost velika, da otroci krščanskega delavca postanejo socialni demokratje, ali pa kaj drugega. Zato je pa po mestih osobito potreba uspešnega dela in torej je treba tudi veliko delavcev. Zato prosim, da vsak, ko gre domu, skuša pridobiti poleg sebe še druge ljudi, ki bi poučevali po družtvih, po shodih, sploh povsod, kamor pridejo. Nobenega izgovora ni, da nebi mogel tega vsak sto-

riti. Torej vsi agitirajte, naj bi se to izvršilo in ako bomo vsi delali res premišljeno, res vztrajno, delali v zavesti, da se borimo za pravično in dobro stvar, potem bo zmaga gotovo tudi naša! (Dolgotrajno, živahno odobravanje in ploskanje. Živio-klici.)

Po počitnicah.

Dunaj, 18. sept. 1906.

Nujni predlogi.

Med počitnicami se zgodi marsikaj, kar je pozneje predmet živahnim razpravam v zbornici. Ker pa je dnevni red že določen, poslušajmo se poslanci nujnih predlogov.

Posl. Pfeiffer in tovariši so nujno predlagali, naj vlada dovoli primerno podporo pogorelcem iz vasi Desinee v črnomalskem okraju ter posestnikom v črnomalskem, novomeškem in krškem okraju, katerim je toča vnovič meseca julija in avgusta napravila mnogo škode.

Posl. Povše in tovariši so nujno predlagali državno podporo po toči poškodovanim posestnikom v sodnih okrajih Mokronog, Raddeče in Trebnje.

Dr. Korošec, dr. Ploj in dr. Vovšek so nujno predlagali podporo vsled uim posestnikom pri Sv. Hemi, v Savinjski dolini, Latkovi vasi, kozjanskem okraju, Moravci, Dobjem, Virštajnu itd. ter pogorelcem v Radmirju; Ti predlogi so se kratkim potom izročili dotičnemu odseku.

Posl. Hruby pa je nujno predlagal: Vlada naj preiskuje, kdo je provzročil nemire v Opavi v juliju, avgustu in septembru, ter naj ukrene vse potrebno, da se ne ponavljajo taki nemiri. Ta predlog je češki poslanec Hruby vtmelel skoraj dve uri. Podpirala sta ga češka poslanca Stanek in Fresl, ugovarjala sta dr. Sommer in dr. Schreiner. Nujnost pa ji bila odklonjena, ker ni dobila dvetrejske večine; z desnico sta glasovala le dva Italijana. Soglasno pa je obveljal nujni predlog posl. Hoferja, naj vlada preiskuje, zakaj ni odpuščen nevarno bolni vojak Zwerger pri 4. pešpolku. S tem se je bavila zbornica do 5. ure. Koncem seje ugovarja posl. Wolf, zakaj je odsek za vol. reformo izvolil pododsek, ki naj se bavi z dež. avtonomijo. Predsednik Vetter odgovori, da glede delovanja v odsekih ne more odločevati.

Ko predsednik izjavi, da bode prihodnja seja v petek, predlaga posl. Stein, naj je bodoča seja šele v petek in druga točka dnevnega reda njegov predlog, ki zahteva popolno samostojnost Galicije.

Ker potrebuje odsek za volilno reformo

LISTEK.

Mož z brazgotino.

Angleški spisal C. Doyle.

(Dalje.)

»Onega berača smo zaprli in zaslišali; zasliševali ga bomo še nadalje.«

»To mi je vse znano. Ali je tukaj?«

»Da, v ločeni celici.«

»Ali je miren?«

»Miren pač; preglavice nam ne priza- deva, toda jako umazan je.«

»Umazan?«

»Pa še kako! Komaj smo ga pripravili do tega, da je umil roke; obraz ima pa črn, kakor kak kotlar. No, kakor hitro bode stvar gotova, potem dobi predpisano kopelj in pri moji veri, če bi ga videli, pritrčili bi mi, da jo je potreben.«

»Rad bi ga videl.«

»Ali res? To je kaj lahko. Pojdite z menoj. Torbico lahko pustite tukaj.«

»Hvala, vzamemo jo rajši seboj.«

»Tudi prav. Semkaj za menoj, prosim.« Odprl je zapah na vratih, peljal naju po stopnicah navzdol, po katerih smo prišli do pobeljenega hodnika. Na obeh straneh so bila vrata pri vratih.

»Tretja vrata na desno drže v njegovo celico«, dejal je nadzornik. »Ta tukaj so.«

Tiho in počasi je odgrnil vdolbino na gornjem delu vrat ter pogledal skozi odprtino.

»Spi«, je dejal po tihem. »Sedaj si ga lahko ogledate.«

Stopila sva oba k vratom ter gledala skozi omrežje. Jetnik je imel ravno k nama obrnjen obraz ter je spal, počasi in težko dihač. Bil je mož srednje velikosti, slabo oblečen — primerno svojemu stanu, skozi razpoke njegove raztrgane suknje se je videla pisana srajca. Nadzornik je imel prav: jetnik je bil izredno umazan, toda debela umazana skorja, ki je pokrivala njegov obraz, ni mogla zakriti njegove grde vnanjosti. Široka brazgotina, zaraščena od očesa do brade, je takrat, ko se je celila, zvelkela zgornji del ustnice tako kvišku, da je vedno kazal troje zob. Gosti rdečkastorumeni lasje viseli so po čelu prav do oči.

Ali ni lep kot Amor?« norčeval se je nadzornik.

»Na vsak način je potrebno, da se umije«, rekel je Holmes. »Ker sem na to že mislil, prinesel sem vse potrebno seboj.« Odprl je torbico ter vzel iz nje na moje veliko začudenje veliko gobo, kakoršne se rabijo pri kopanju.

»Ha, ha, ha,« se je nasmejal nadzornik.

»Vi ste vsekakor hudomušen človek.«

»Če ste tako prijazni ter nam ta le vrata prav nalahno odprete, boste kmalu videli čisto drug obraz.«

»Škodovalo ne bode«, pripomnil je nadzornik. »Posebne časti oni človek ne dela zaporom.« Odprl je vrata in vstopili smo natihoma. Jetnik se je obrnil, a je nadalje trdno spal. Holmes je namočil gobo v vodo ter dvakrat krepko potegnil preko jetnikovega obraza, — potem pa glasno zaklical: »Dovoljujem si predstaviti vama tega gospoda:« to je gospod Neville St. Clair, stanujoč v Lee, v grofiji Kentski.

Nikdar v svojem življenju še nisem videl takega prizora. Obraz se mu je olupil, kakor drevesno lubje. Izginila je grda rujava barva. Izginila brazgotina in navzgor zaraščena ustnica, ki je delala obraz tako popačen. Še enkrat je prijel Holmes s krepko roko in sicer za razmršene, rdeče lase: — in pred nami je sedel na postelji bled gospod, fine vnanjosti, črnih las in nežne kože; mel si je oči ter se zaspano in žalostno oziral okrog sebe. Šele sedaj se je zavedel svojega položaja; z glasnim krikom je zaril svoj obraz v blazino.

»Mogočni Bog!« vzkliknil je nadzornik, saj to je gospod, ki ga pogrešajo. Poznam ga po sliki.

Jetnik se je obrnil z resignacijo človeka, ki se je udal v svojo usodo.

»Bodi torej«, je izpregovoril. »Vendar pa vas prosim, da mi pojasnite, česa me dolže?«

»Da ste spravili s pota gospoda Nevilla St. Clair«, odgovoril je s smehom nadzornik.

»Toda resnično, tega se vas sedaj ne more več dolžiti, razven če sodišče smatra to kot poizkušeno samoumor. Sedemindvajset let že služim, pa kaj takega še nisem doživel!«

»Če sem torej Neville St. Clair je jasno, da umora nisem izvršil; čemu pa me potem drže v zaporu?«

»Ne zločin, ampak pripetila se je velika zmotnjava«, oglasil se je Holmes. »Storili bi bili mnogo pametneje, če bi bili zaupali svoji soprog.«

»Ne samo zaradi nje, ampak zaradi mojih otrok se je zgodilo«, vzdihnil je žalostno jetnik.

»Kakor resnično živi Bog, se ne smejo sramovati svojega očeta. O Bog, kakšna sramota! Kaj naj počnem?«

Sherlock Holmes je sedel k njemu na posteljo ter mu prijateljski položil roko na ramo.

»Če pride do tega sodišče, da reši celo zadevo, potem se izve seveda tudi v javnosti. Če pa morete policijski oblasti tukaj dokazati, da nima povoda proti vam postopati, potem seveda ne vem, kako naj časniki to zadevo pojasnijo. Nadzornik Bradstreet bo vse zapisal, kar boste izpovedali in vaša pojasnila prijavil višji oblasti. Potem morda zadeva niti ne pride pred sodišče.«

»Bog vam daj svoj blagoslov!« je strastno vzkliknil jetnik.

več prostega časa za svoje delo, je večina zbornice glasovala, da bodi bodoča seja šele danes teden. Drugi Steinov predlog ni obveljal.

Dvojezični napisi v Mariboru.

Posl. Robič je 15. junija 1905 vložil interpelacijo na ministra za notranje posle, ali hoče razveljaviti sklep mariborskega obč. zastopa, da morajo vsi napisi v mestu biti le nemški. Ker vladal doslej ni odgovorila na to interpelacijo, pozivlja posl. Robič predsednika zbornice, naj opozori ministra za notranje posle na to interpelacijo, in minister naj čimprej odgovori.

Volitve v odsek za volilno preosnovo.

Ker je odložilo več poslancev svoje mandate v odseku za volilno preosnovo, je izvolila zbornica v odsek poslance: dr. Voglerja, dr. Bobrczynskega, dr. Tavčarja, doktorja Schlegelna in dr. Grabmayrja.

VOLILNA PREOSNOVA.

Vsenemški poslanci, katere vodi Schönerer, so naročili Maliku in Steinu, naj pri odsekovem posvetovanju o § 5 glasujeta za pluralitetni način volitev. Prade se je 17. in 18. t. m. posvetoval o razdelitvi okrajev. Nemci mislijo svoje mandate na Češkem porazdeliti tako, da bo za 23 mestnih, 28 kmečkih in pa 4 mešani nemški volilni okraji.

PO VELIKIH VOJAŠKIH VAJAH V DALMACIJI.

Zadnje vojaške vaje so spravile v ospredje vprašanje, kako braniti naše pomorske obali. Našli so v tem oziru tudi dovolj novega gradiva. Branitelji obali so poslali nasproti sovražnemu brodogradu malo svoje brodogradje, da preprečijo za nekaj ur sovražnikovo akcijo, ki se bliža dalmatinskemu obrežju s premočjo. Za branitelje Dalmacije bi bilo velike važnosti, ako bi bilo imelo obrambeno brodogradje v tem brezupnem boju s sovražnikovo premočjo zavetje v blizu ležečem dobro utrjenem pristanišču, v katerem bi se moštvo izpočilo in pripravilo za nove boje.

V zadnji rusko-japonski vojski je dokazalo vladivostško pristanišče, kako velike važnosti je ob sovražnikovem boku ležeče mornariško opirališče. Da so Japonci le počasi izkrcavali svoje čete in da so zato tudi počasi prodirali, se imajo zahvaliti Rusi le temu, da so imeli v Vladivostoku sicer malo, a drzno brodogradje, ki je zelo podpiralo operacijo ruske armade na kopnem.

Ako bi napadlo sovražno brodogradje dalmatinsko obrežje bodisi že ali ne v zvezi z napadom na Pulj ali na Kotor, z namenom, da pretrga zvezo našega južnega obrežja z mornarhijo ali pa da povzroči vstajo v Hercegovini oziroma da se cernira Kotor na suhem, kar so preizkusili ob zadnjih vajah, ko so izkrcali čete v Gružu, bi bilo naše obrambeno brodogradje po boju prisiljeno, da poišče utrjeno zavetje, v katerem popravi v boju nastalo škodo in se pripravi za nove boje.

V sedanjih razmerah bi moralo iskati naše brodogradje zavetišča v oddaljenem Pulju, ako bi bilo poraženo pri Dubrovniku in bi obkolil sovražnik Kotor, kar bi italijanski s Črnogorci zvezani sovražnik lahko storil.

A kako to izvesti s poškodovanimi ladjami? Izkušnja po bitki pri Čušimi uči, da se je rešilo le malo ladij mogočnega ruskega brodogradja v Vladivostok. Nai bi bili imeli Rusi v Vladivostoku močnejše brodogradje, ki bi se ojačilo z ostanki poraženega ruskega brodogradja, bi bilo tudi v zadnjem razvoju vojske vladivostško brodogradje igralo velevažno vlogo. V obrambi obrežja ima prvo mesto brodogradje in od vodstva je tudi odvisna obramba obrežja.

Naše obrežje je dolgo v Adriji nad 500 km. Obramba na suhem bi bila torej težavna. Sovražno brodogradje se hitreje kreta, s svojo

artilerijo ima taktično premoč in ob ugodnem vremenu s lahkoto prevaža čete. Sovražno brodogradje mora biti napadeno tudi na morju, da se dosežejo trajni uspehi. Azato je potrebno brodogradje, ki ima utrjena opirališča. Čim obširnejše je obrežje, tem več opirališč potrebuje, da hitro nabavi premog, živila, material in pa moštvo in pa da dobi v slučaju poraza hitro zavetje, kjer se pripravi za nove boje.

Ko so bili Benečani gospodarji Dalmacije, so utrdili obrežje. Posamezne beneške utrdbе so ostale deloma do druge polovice 19. stoletja n. pr. v Zadru, Visu, Dubrovniku in deloma obstoje še zdaj. A pozneje so izgubile stare beneške utrdbе vrednost, ker so se izpremenile razmere. Le Pulj in Kotor sta ostala trdnjavi, ki so ju še izpopolnili. Pulj so utrdili popolnoma moderno, Kotorske utrdbе pa so razširili šele po okupaciji Bosne in Hercegovine.

A dasi je Kotor velevažna trdnjava, je pa vendar pomankljiva. Leži v bližini Črne gore in ima za ladje le en 2 km širok iztok. Kotor je velevažna točka za brodogradje, kakor tudi za ofenzivo in defenzivo nasproti Črni gori in pa za operacijo proti Italiji.

Jasno je, da potrebuje Avstrija med Puljem in Kotorom še tretje trdnjave. Spljet in Sinj prideta v poštev. Sinj je še bolj ugoden za trdnjavo, kakor Spljet. A potrebno je tudi, da se utrdi Vis.

Sedanje vaje so dokazale, kako nujno potrebno je novo utrjeno pristanišče in najbrže bode zahtevala mornariška uprava že v prihodnjem zasedanju delegacij kredit za novo trdnjavo v Dalmaciji.

NOTRANJE POLITIČNI POLOŽAJ.

Velike stranke so sklenile, da dokler ne dokonča odsek za volilno preosnovo svojih del, ne bo veliko zborničnih sej, marveč imej odsek za volilno preosnovo vsak teden pet sej. A kljub temu odsek najbrže pred 20. oktobrom ne konča svojih posvetovanj. Poročevalec odseka za volilno preosnovo, najbrže neki poslanec nem. ljudske stranke, bo dobil 14dnevni rok, v katerem izdela in prouči obširno svoje poročilo. Medtem zborujejo delegacije v Budimpešti, tako da prične zbornica posvetovanja o volilni preosnovi sredi novembra.

V seji nemške ljudske stranke je naglašal posl. dr. Sylvester potrebo, da izpremeni tudi določila o delegacijah, ker je mogoče, da bi v sudetskih deželah ne izvolili v delegacije nobenega Nemca.

Češki klub je naročil svojemu načelniku, naj dela nato, da pride že v tem zasedanju na dnevni red tiskovnih zakonski načrt. Železniški odsek ima v četrtek sejo o poddržavljenju severne železnice. Poštni praktikantje so odposlali svojo deputacijo poročevalcu o poštinih zadevah Hoffmann Wellenhofu, katerega so opozorili na svoj slabi položaj. Hoffmann Wellenhof in drugi poslanci so izjavili, da nameravajo staviti interpelacijo.

Med včerajšnjo sejo se je mudil v zbornici tudi ogrsko slovaški poslanec Hodzsa, ki je govoril z dr. Šusteršičem, Kramafom in drugimi slovanskimi poslanci. Sodijo, da jih je opozarjal, naj ne sklepajo z Mažari ožjega prijateljstva, ker zatirajo Slovake.

DUHOVNICI IN VOJAŠKA SLUŽBA NA FRANCOSKEM.

Iz Pariza poročajo: Po vojaškem zakonu iz leta 1889 so bili duhovniki svobodni vsake vojaške službe, ker jih je zakon smatral kakor državne uradnike. Vsled novega zakona o ločitve cerkve od države bodo odslej tudi duhovniki podvrženi vojaški službi. Duhovniki, ki pripadajo rezervi, so bili že pozvani na vojaške vaje.

RUSIJA.

Nemška vlada je po svojem poslaniku v Peterburgu se pritoževala, ker je bil umorjen

v Rigi nemški tvorničar Busch. Kazal je tudi na anarhijo v vzhodnih provincah, ki je po nezmožnosti vlade za vzdrževanje reda nevarna življenju Nemcev.

V Petrovem dvorcu so zaprli 14 oseb. Baje so že na sledu zaroti na dvoru. Iz Peterburga so izgnali te dni 420 politično sumljivih oseb.

Na posestvu ljubimke velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča dvorne igralka Potovske so zaprli več sumljivih oseb.

V Siedlcu postavijo 200 zaprtih oseb pred vojno sodišče, ki baje obstoji iz oseb, ki so povzročile preganjanje Judov. — V Kronstadtu se pripravila nova vstaja. Ceste so vse polne nezadovoljne množice. Oblasti so odredile stroge priprave.

V Baku so bile ukradene iz mornariške smodnišnice velike množine smodnika. — Velik del torpedovk straži izliv Neve, da ščiti obrežje. Ostale ladje baltiskega brodogradja križarijo ob obalah finskega obrežja. Na Nevi ne smejo voziti ladje. Več sto tajnih policistov straži Nevina obrežja.

KULTURNI BOJ NA ŠPANSKEM.

Cerkveno - političnim načrtom sedanje španske liberalne vlade se upirajo na različni način na dvoru, med duhovščino in pa tudi med prebivalstvom. Škof v Tuyu je izdal pred nekaj dnevi pastirski list, v katerem obsoja nameravani civilni zakon. Vladi pastirski list ni bil všeč in posvetovali so se, kaj naj store s škofom. Conde Romanos hoče, naj škofa odstavi. Pritisniti je hotel na zmernega ministerskega predsednika Lopeza, ki bi ga rad strmoljavil. Vlado tudi skrbi vstaja karlistov v Kataloniji. Boje se namreč, da se pridruži vstaji kmečko prebivalstvo. Karlisti se kaj pridno gibljejo in 17. t. m. je prerezala neka obožena četa brzovajne žice pri postaji Valls. Sicer uradno izjavljajo, da karlistični pojavi nimajo velike važnosti, a delajo jim le skrbi, sicer bi ne bila prosila španska vlada francoske, naj nadzoruje voditelje karlistov, ki stanujejo ob španski meji v francoskih mestih.

ARETIRANI TURŠKI ČASTNIKI.

Sofija. Na meji so bili trije turški častniki radi ogledušta aretirani.

JAPONSKA DELAVSKA STRANKA.

V Tokio obstoja zdaj novoosnovana delavska stranka, ki je priobčila zelo strog program. V njem pravi, da so obstoječe delavske razmere neosnovane in navaja sledeče zahteve: pobijanje monopolov, splošna moška in ženska volilna pravica, povišanje plač in krajše dnevno delo, odstranitev smrtnih kazni, odstranitev naslovov in reformo sodišč. Vsa stvar vzbuja pozornost, zlasti zaradi živahnega gibanja socialistov v glavnem mestu.

Koroške novice.

k **Političen shod** v Grebinkskem Klostu, je bil zadnje nedeljo kljub slabemu vremenu in spletu shodom zelo dobro obiskan. Predsednik »Katol. polit. in gospod. društva za Slovence na Koroškem«, g. dr. J. Brejc izrazi po pozdravu svoje veselje, da se je udeležil tudi vladni zastopnik, da čuje naše težnje. Nato govori o krivičnem volilnem redu. Vlada in nemške stranke so v tem oziru ena kompanija. Čuditi se moramo, da se še najde vlada, ki po 40letnih krivicah še nadalje zatira cesarju tako zvest narod. Vlada pravi, da hoče imeti mir v deželi, toda na tak način ga ne bo dosegla; prišlo bo do boja, kakoršnega dežela še ni videla. Pri lastnih bratih Kranjih nismo našli zadostne podpore. Slovenski poslanci morajo storiti vse, da dobimo Korošci dva slovenska poslanca, četudi pade volilna reforma. (Burno odobravanje). Mi smo tudi zoper večjo avtonomijo dežel. Med izvrstnim govorom se je opetovano pritrjevalo izvajanjem g. govornika. Č. g. msgr. Podgorc govori o gospodarstvu tako temeljito, da ga je ljudstvo poslušalo z največjim zanimanjem. Glavne misli njegovega govora so: Izsledjevanje je slabo znamenje. Drugod lepši zaslužek, kakor pri nas, ker ni zadržug; zato je treba združevanja. Kmetje morajo biti bolj ponosni na svoj stan. Delo je nad vse. Posledica žitnih skladišč je, da se cena za prodajalca zviša. Država naj bi sama podpirala gospodarska društva. Da naši kmetje ne znajo tako gospodariti, kakor zahteva čas, kriva je napačna izobrazba v šolah. Nemščina sama še ni nobene kmetije rešila pred bohom. Kot tretji govori g. dež. poslanec Fr. Grafenauer o slabem gospodarstvu v deželi. Z dejstvi in številkami dokazuje, kako slabo znajo gospodariti nemški nacionalci. Tega so krivi volilci sami, ker se dajo pri volitvah od nasprotnikov slepti. V 10 letih so se izdatki v deželi zvišali od eden in pol milijona na tri in pol, ali se je pa tudi blagostanje zvišalo temu primerno? Kljub visokim izdatkom hočejo deželne doklade še zvišati in sicer na 80%. Dežela podpira nepotrebna in Slovincem naravnost škodljiva društva. Če bo dežela gospodarila tako naprej, pridemo še pod sekvester. Prihodnje leto pridejo še učitelji s svojo zahtevo, kar bo stalo deželo vsako leto 400.000 K. V kratkem času se je učiteljem že trikrat zvišala plača. Lovsko postavo so delali okoli 10 let, pa je slabša od stare. Za celovško desetmilijsko posojilo mora jamčiti cela dežela. Šola naj bo šestletna in doda se ji naj dveletna nedeljska šola. Tri leta se naj ne uči čisto nič nemščine. Nepotreben pouk se za kmečke šole naj odstrani. Bolj se naj goji veselje do kmečkega stanu in pouk v kmetijstvu. Govorniku se je opetovano splošno pritrjevalo. Nato je š. g. J. Dobrovc govoril o pogubonosnem delovanju »Südmarkes«, in po sprejeti resoluciji o volilnem načrtu in proti razširjanju pravic deželnih zborov se je shod zaključil.

k **Instalacija.** Zadnje soboto je mil. knez in škof dr. J. Kahn v stolnici slovenske vmeštil mil. gg. Ant. Er. Müllerja za stolnega prosta, Ovidona Bittnerja za stolnega dekana, Ferd. Wappisa za stolnega školaštika in č. gg. M. Kovača, dvornega kaplana ter J. Pirkerja, župnika v Paterinijonu stolnim korarjem.

k **Železniška nesreča pri Porečah.** Vest, da je umrl strojevodja Houka v celovski bolnišnici, ni bila resnična. Uradno se poroča, da sta bila ubita pri nesreči dva potnika, ranjenih jih je pa bilo 32. Razven teh sta pa bila tudi ranjena oba strojevodji in pa en kurjač. Glavno ravnatelstvo južne železnice izjavlja, da je kriv nesreče službeni uradnik Lederer v Porečah, ker je zamenjal red vlakov, dasi je obsežen v voznem redu za slučaj, da ne funkcionira brzojav. Prometni uradnik, ki je zakrivil nesrečo, je že od 31. oktobra m. leta pridelen poreški postaji in je samoobsebi napravil predpisane izkušnje in do zdaj v popolno zadovoljnost izvrševal svojo službo. Tudi postajenačelnik spada med najboljše uradnike. Železniško ministrstvo namerava izdati odlok, ki bo še bolj zagotavljal varnost na enotirnih progah. Ko beležimo to vest, pa moramo izraziti svoje obžalovanje, da se je druga železniška zveza s Trstom zgradila tudi samo z enim tirom. Pri ogromnem prometu na tej progi bodo gotovo tudi tu neizogibne velike nesreče.

Štajerske novice.

š **Iz Celja** se nam poroča: Minoli nedeljo zvečer sta v celjskem mestnem parku nahučila dva nemška barabiča nekega vojaka in njegovo spremljevalko. Ker ju je vojak primerno zavrnil, je to enega izmed njih tako razkačilo, da je z vsilo silo sunil vojaka z dežnikom v obraz. Zadel ga je ravno v oko. Silni sunek je bil toliko močan, da je vojaku predril konec dežnika očesno votlino, mu oko iztaknil in prišel do možgan. Potem se je pa še dežnik odlomil in leseni konec istega do platnastal v očesni votlini. Šele drugi dan so zdravniki sicer mogli vojaku ta les iz glave odstraniti, vendar so izrekli mnenje, da bo vsled hudih bolečin najbrže v par dneh umrl. Zločinca, eden pivovarski delavec, drugi ključavničarski pomočnik, sta že pri okrožnem sodišču v zaporu. Pravi storilec je ključavničarski pomočnik.

š **Stranka »čistih«** ima v svojem štabu sledeče generale: Rud. Libensky, Eg. Vihar in Ign. Lampič, vsi trije črkostavci v Zvezni tiskarni. O Lampiču se govori, da je bil svoj čas v Ljubljani nemški »turnar«. Kakor kaže, se je dobro »očistil«. Kandidat Rebek bo pa prevzel vodstvo stranke. Naj pazi, da ne bo imel z vodstvom iste smole, kakor s kandidaturom.

š **Od Velike nedelje.** Minoli mesec so imeli, kakor gotovo znano, nemški gasilci pri nas svoje okrajno zborovanje. Slavnost je priredil tukajšnji oskrbnik nemškega viteškega reda Flucher. Čeprav je mož v službi tega nad strankami stoječega reda, čegar veliki mojster je avstrijski nadvojvoda Evgen, je bila vendar slavnost tako pangermansko in protidinastično prirojena, da so gasilci k melodiji avstrijske himne, ki jo je godba zaigrala, peli »Deutschland, Deutschland über alles«. Ali se ne najde nihče, ki bi to stvar preiskal in kaznoval. Kaj bi vse naredili Nemci, če bi si kak Slovenec to upal!

š **Slovenska gimnazija v Celju.** Poroča se nam: Na celjski nemško-slovenski gimnaziji je delalo skušnjo 15. julija in 17. septembra skupno 77 učencev, od katerih jo je prestalo in bilo sprejetih 72 učencev. Prvi razred bo torej zopet imel vsposrednice. Na isto gimnazijo je prišel na mesto lanske leto odšlega suplenta Voglarja gospod suplent Molej.

š **Iz St. Jurja ob Taboru** nam poročajo: Katoliško politično društvo za vranski okraj je imelo v nedeljo, 16. t. m. popoldne ob 4. uri v hiši požarne brambe v Kapeli shod. Državni poslanec g. dr. Voušek je v eno uro trajajočem govoru razvil gospodarski in narodni program s posebnim ozirom na volilno reformo. Iz domače občine je prišlo mnogo poslušalcev, vžlasti tudi mladeničev, kar je posebno hvale vredno. Žal, da je sosedna občina Prekopa zelo malo poslušalcev poslala. Na takih shodih se duševno obzorje širi. Vsakemu človeku je potreba izobrazbe. Med tem, ko je zunaj kar curkoma lilo izpod neba, smo pazno sledili govoru g. poslanca. V zmislu njegovega govora se je sklenila soglasno sledeča resolucija: Na shodu dne 16. septembra 1906 v Kapli zbrani volilci izjavljamo, da odobravamo stališče, koje namerava naš poslanec g. dr. Voušek zavzeti v gospodarskih vprašanjih in napram volilni reformi. Mi pozivljamo svojega poslanca, naj dela na to: I. a) da se bodo pri sklepanju tozadevnih postav — posebno pa pri obnovitvi nagodbe z Ogrsko v vsakem oziru varovale koristi kmetijske in obrtnega stanu, sploh koristi tostranske države; b) da se tudi slovenske kmetijske in obrtne šole v slovenskih okrajih ustanove, v kojih si naj kmetje in obrtniki pridobijo stanovske izobrazbe. Na ljudskih šolah naj se ozira zadnje dve leti na kmetijsko gospodarstvo. II. Glede volilne reforme pa zahtevamo od našega poslanca naj dela na to, da se predležeči načrt volilne reforme popravi v sledečih točkah: a) koroškim Slovincem naj se odkazeta dva sigurna mandata, ter se v to svrhu celo slovensko koroško ozemlje razdeli v dva volilna okraja; b) glede cmureških in radgonskih slovenskih občin se naj Gavčev načrt restituira; c) skupina spodnještajerskih mest in trgov se naj tako preukroji, da dobimo Slovenci v tej skupini osmi mandat; da se naj pa na vsak način prepreči, da bi se naši slovenski trgi iz te skupine izbacili; d) ker se je pod patronanco

Velehrad, središče katol. Moravanov.

Na Velehradu, 16. sept.

O ti blagoslovljena zemlja velehrajka, ti naše slovansko in za nas katoličane moravanske še posebno ognjišče. Ljub si nam, Velehrad, ki nam hrani svetinje našega apostola, svetnika, škofa Metoda.

Mrtev je, mrtev že nad tisoč let, a njegov duh biva pa le še med nami. Duh resnice, duh krščanske, katoliške zavesti.

In tvoji zemski ostanki, te naše velehrajke svetinje, so ona privlačna sila, ki privabi še vedno tisoče in tisoče k nam na Velehrad.

Da, naše svetinje in ognjišče si ti, naš Velehrad! Ljubimo, poljubljamo in spoštujemo to zemljo, ki hrani svetinje našega in tudi Vašega apostola Metoda.

Tudi letos je videl Velehrad velike slovesnosti in pa velike svečanosti.

Imeli smo birmo 19. in 20. majnika, privrele so velike množice naših pobožnih Moravanov na praznik blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. 5. julija imeli smo slavnostno zborovanje »Družbe sv. Cirila in Metoda« za razširjenje katol. vere. Obiskali so to našo milo domovino, ki je ljuba vsem Slovanom pravega duha in srca, naša nada, naš up boljše katoliške in slovanske bodočnosti, vrli naši visokošolci. In priredila je naša mladež, naš up, tudi slavnostno akademijo.

Pa sveta je naša zemlja in kraj, ki stojiš na njem in zato se očisti, ko stopiš na sveti kraj! To je jako dobro znano naši pošteni katoliški inteligenci. Na Velehradu smo imeli duhovne vaje za svečenike, duhovnike, za žene, device, za dijaštvo po višjih razredih srednjih šol, za visokošolce, učitelje, profesorje in za obrtnike.

A vse te prireditve je prekašalo velikansko zborovanje, ki smo ga imeli ob 8. do 10. septembra. Ne trdim preveč, ako pravim, da je bilo do 30.000 oseb zbranih te dni ob gomili našega in vsega slovanskega apostola.

Na Mali Šmaren so prihajale že naše pobožne množice iz bližnjih in pa tudi daljnih krajev. Tu si videl našega Hanaka v njegovi bujni lepi obleki, a tudi Slovaka. Visoka gospa ki kleči poleg priproste Slovačkinje. Slikovit prizor! Kdo li ga popiše? Pridi na Velehrad ob taki priliki in glej sam!

Popoldne na Mali Šmaren so le še vrele in dohajale po potih peš in po železnici naše kmečke množice. Vršil se je šesti kmečki shod, ki je imel res že vseslovanski značaj.

Nanj je namreč prihitelo jako veliko slovanskih častnikov. S pravo slovansko gostoljubnostjo smo jih sprejeli. Pri slavaloku ob vhodu v Velehrad sta jih pozdravila velehrajki župan in pa poslanec dr. Hruban. Skupaj so korakali v svetinje nad gomilo sv. slovanskega našega apostola, kjer jih je g. prelat pristrčno pozdravil in kjer se je vršil tudi zanj blagoslov. Ogleдали so si cerkev, muzej, gostoljubno so jih pogostili v samostanski obednici, nakar so se veseli poslovili. A nekaterim »radikalnejšim« baje ni bil všeč naš po njihovem mnenju »klerikalni« pozdrav, a kdor pride na grob sv. Metoda, se mora pozdraviti v duhu slovanskega apostola.

Zvečer ob 7. se je pa uredil velikanski izpred pri kapelici sv. Cirila, ki je korakal s svečami v rokah, s petjem in godbo v cerkev. Duhovščina je čakala pobožno ljudstvo pred cerkvijo in se pridružila izpredu. Govor in blagoslov v cerkvi je končal izpred.

Dne 9. ob pol šestih je pa bila slovesna ontifikalna sv. maša in splošno sv. obhajilo. Obhajancev 3000! Številka pove vse! Po službi božji se je pa pomikal veličastni izpred na cerkveni trg k oltarju, pred katerim je vsa velikanska množica ponovila krstno obljubo, nakar se je posvetila vsa množica presvetemu Srcu Jezusovemu. Po blagoslovu z Najsvetejšim se je pa vrnila množica zopet v cerkev.

Ob 8. uri se je otvoril slavnostni shod s slavnostnim zborovanjem. Pred petimi leti se je ustanovila kmečka organizacija na Velehradu. Stavila si je nalogo, da štiti vero in se bori za njene pravice v javnem življenju, da se bori za narodne pravice in pa za pravice kmečkega stanu. Vsakoletno, osobito pa letošnje zborovanje je dokazalo, kako globoke corenine je že pognala zavest naše organizacije med ljudstvom in kako smo napredovali katoliški Moravani.

Veselo ti je igralo srce, ko si čul te dovržene govore po vsebini in obliki, kako prirosto pa naravno in lepo so ti govorili naši kmečki govorniki. Z odločnostjo so stavili svoje zahteve in odločno naglašali svojo versko zavest.

Letošnji shod našega moravskega kmečkega ljudstva je zboroval kot verski shod. Šola in pa zakon sta bili glavni točki, za koji se je šlo. Priprosti naši kmečki govorniki so zadeli pravo, ko so naglašali, da pomenja razkristjanjenje šole in pa zakona, boj katoliški cerkvi sami, ko jo nameravajo uničiti. Klicali so naši govorniki: »Do tu in ne dalje! Dolgo časa smo vse prenašali mirno, a več ne sme iti tako naprej. Dokler so napadali le duhovnike, se nismo ganili, a zdaj, ko napadajo celo naše rodbe in naše otroke, so nas pa vse spravili na noge.« Odkrito, jasno in odločno je manifestiralo naše dobro ljudstvo za svete svetinje, za svojo mladino, da ji ne vzamejo vere in pa da ne razbijejo rodbe, temelja in prvi predpogoj urejene človeške družbe. Odločno so naglašali govorniki, da smejo voliti kmetje le poslance, ki zagotovo, da ne varujejo le koristi kmečkega stanu, marveč tudi katoliško vero, krščanski zakon in šolo.

Takoj po shodu kmetov se je pa vršil šesti shod tretjerednikov. Na shodu so razpravljali o socialnih nalogah tretjerednikov, o

časopisju in o važnosti obljube za tretjerednike.

Še le popoldne 10. septembra smo končali slavnosti. Globoko so se nam vtisnili ti lepi velehrajski dnevi v srce. Nade in upa nam vlijava v srce za boljšo bodočnost katoliških Moravanov.

Z Velehrada je zasijala luč resnice slovanskim narodom pred nad tisoč leti. Naj temne oblake, sovražne megle, ki hočejo pokriti solnce velehrajke resnice prežene zopet svetla luč, ki sveti v Velehradu.

Bog in sveti Metod!

Društvo „Abstinent“.

Vpliv protialkoholnega kongresa, katerega je priredilo društvo meseca julija t. l. v Ljubljani, se kaže na rastočem številu članov. Ker se bliža prvo leto obstoja društva »Abstinent« proti koncu, ne bode škodovalo, ako pregledamo dosedanje delovanje društva. Delo društva kaže število članov. Oglejmo si jih po krajih, kjer prebivajo. Ljubljana 74. Ljubljanska okolica: Dev. Mar. v Polju 13. Zalog 1. Zgor. Kašelj 1. Zadobrova 3. St. Vid nad Ljubljano 2. Spodnja Šiška 1. Spod. Gameljni 1. Javorje 1. Litija: Zagorje ob Savi 2. Grad Boštanj 12. Zagradec 4. Zavrh 2. Žalinal. Mlačevo 2. Radeče 2. Žužembrek 1. Kamnik: Šmarca 4. Ihan 2. Krašnja 1. Mengeš 2. Domžale 1. Kapljavas 1. Stob 1. Kranj: Mesto Kranj 2. St. Jur 1. Goriče 1. Selce 2. Škofja Loka 1. Tržič 2. Radovljica: Kropa 2. Kamnagorica 1. Češnjica 3. Mošnje 1. Breznica 1. Metlika 1. Logatec: Logatec 3. Sv. Ana pri Ložu 1. Sv. Križ pri Ložu 2. Lož 1. Pudob p. Staritrk pri Rakeku 2. Kozarišče p. Staritrk 7. Nadlosk 2. Gor. Jezero 1. Staritrk 1. Horjul 1. Vrhnika 1. Martinjehrib 1. Gorenjavas 1. Kalce 1. Cerkovas 1. Blekovas 1. Čevce 1. Idrja 7. Gora pri Sodražici 5. Dolenjvas 1. Rakek 1. St. Vid nad Cirknico 4. Slape 1. Suhadolc 1. Rakitna 1. Budanje 1. Knežak 1. Sv. Planina 1. Resnik 1. Goriško: Miren pri Gorici 23. Sv. Marjeta ob Besnici 1. Kamnje 2. Sv. Križ 1. Pokrče 1. Štajersko: Gradec 2. Sv. Kunigunda 1. Sv. Štefan 1. Sv. Barbara v Halozah 1. Rihemberg 1. Primorsko: Šebrelje 1. Grahovo ob Bači 1. Koper 1. Dunaj 6.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da je društvo svoj delokrog v prvem letu obstanka zelo razširilo. V smislu sklepov protialkoholnega kongresa bo treba misliti na to, da se ustanove v krajih, kjer je po več abstinentov, abstinenčni krožki. Tozadevna pojasnila daje društveni tajnik. Zelo lepo se razvija krožek v Mirnu pri Gorici, kjer prirede odnotni abstinenti dne 21. oktobra t. l. celodnevno protialkoholno zborovanje. Ker se zopet bliža čas za predavanja, prosimo ona društva, ki žele, da se priredi predavanje, da to naznanijo društvenemu tajniku. Člane in društva opozarjamo na prvi snopič »Protialkoholne knjižice« z vsebino: »Proti alkoholu — brez dvoma!«, spisal veleč. g. Fr. Avsec. Društveni znaki so pešči. Društvo si nabavi v kratkem nove znake. Naročnike prosimo, da nekoliko potrpe.

V zdravstvenem oziru je
Rogaški templjev vrelec
najboljša osveževalna pijača. 1949 b 2-2

Knjigovodja

amerikanskega knjigovodstva, slovenščine in nemščine v pisanju in govoru več, se sprejme pri podpisani zadruzi. Plača po dogovoru. Lastnoročno pisane prošnje s prepisi spriceval in naznanilom dosedanje porabnosti vložiti je do 28. t. m. na

„Gosp. zvezo“ v Ljubljani.

2103 1-1

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pisarne dajo se takoj v najem, ravno tako tudi

hlev za dva konja.

Naslov izve se pri upravnistvu „Slovenca“.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“.

—O— 2104

Od 16. do vstevši 22. septembra 1906:

Zanimiv obisk

Neaplja.

Oblastveno
potrjeno učilišče
za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg 28.
Dobi se tudi kroj po
životni meri.

2038 (7)
Že od 4 gld. nadalje

sive pelerine iz veljblodove
dlake s kapuco 120 cm dolge
: : za gospode in dame. : :

Največja in najlepša iz-
bera konfekcije za go-
spode, dečke, dame in
deklice po čudovito niz-
: : : : kih cenah. : : : :

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIC
Ljubljana, Mestni trg 5.

Arhitekt 1672 27
Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster
Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, prezidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.
Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista. Izredno kulantne cene in točna izvršitev.

Stenografijo

ki zna pisati na stroju, sprejme »Za-
družna zveza« v Ljubljani.

Ponudbe s spricevali sprejema uprav-
ništvo „Slovenca“.

2102 3-1

Posestvo

v približni meri 120 oral, parcelira
in prodaja obenem 2106 3-1

Braun, Gjurgjevac, Hrvatsko

Služba 2087 3-2

organista in cerkvenika
se odda pri

sv. Duhu p. Krško.

Dohodki 360 K in prosta bera. — Nastop
tako.

Župni urad pri sv. Duhu.

Lepa stanovanja

v novih hišah na Selu

tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami,
kuhinja in drugi pripadki se takoj od-
dajo po zelo nizki ceni.

Več se poizve v Ljubljani, Am-
brožev trg 7, pritli.

A. TSCHINKEL na zet

priporoča vsem častitim gospodinjam svoje izvrstne nove izdelke, kakor **komplete, marmelade, kandirano sadje** in posebno po najnovejšem načinu izdelovano **cikorijno moko v lesenih zabojčkih**

En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. 1791 (18) Berite plakate

400 104-62

Leopold Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
priporoča
visokočastiti du-
hovščini in cer-
kvenim predstoj-
ništvom svojo naj-
starejšo tvrdko za izdelavo
cerkvenih posod in
orodja.
Vedno velika zaloga.
Prečastiti gospod!
Ako kaj potrebujete
ali nameravate napraviti
prosim Vas, blagovolite
mi pisati in takoj poš-
ljem vsorce. Stare reči
popravim, pošlatim itd.
Velika zaloga elektr. svetil
in kiparskih del.

Prodaja na debelo in drobno.

Ceniki zastonj in franko.

Firnež
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-18 prodaja
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklastega kle-
ja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

čisti samo

GLOBUS
PUTZ-
EXTRACT
Globeus
Najboljše čistilo
na svetu

čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo
na svetu

čisti bolje kot vsako
drugo čistilo za kovine.

Proda se
po nizki ceni dobro ohranjena
prodajalniška oprava
v Spodnji Šiški št. 88
Več se izve istotam. 2101 3-2

Težaki
dobe trajno službo in dobro
plačo. — Vpraša naj se na Fran Jo-
sipa cesti 5, pritličje, desno.

Najnižje cene! ☐☐☐ Najnižje cene!

Resljeva cesta št. 3.

Sv. Petra cesta št. 37.

F. M. Netschek, Ljubljana

ces. in kralj. dvorni zavod za uniformiranje
ustanovljen l. 1846. (Poleg novega mostu)

pri „VELIKI TOVARNI“

**Priporoča svojo ravnokar došlo
novo veliko zalogo jesenskih in zim-
skih oblek za gospode, dečke in
otroke po najnižjih cenah.**

1958 10-4

Vsakovrstne jesenske in zimske suknje, haveloke, pelerine in
obleke. — Velikanska zaloga konfekcije za dame in deklice.

Velikanska zaloga otročjih kostumov.

Naročila po meri izgotavim točno, fino in trpežno v najkrajšem času.

Najsolidnejša postrežba! ☐☐☐ Sveže blago!

DOLENJCA

lepo svetlo-rdečega ima naprodaj „Vinska zadruga v Leskovcu“ pri
Krškem. — Pišete po poskušnjo lahko kar g. kaplanu Fr. Vrhovcu.

2043 4

**Mizarske
pomočnike**

2050 5-5

za stavbeno delo

sprejme takoj v trajno delo

„Prva kranjska mizarska zadruga
v št. Vidu nad Ljubljano“,
delavnica s strojnim obratom na parno silo.

**Zidarji
in delavci**

se sprejmo proti dobri plači pri
stavb. podjetništvu

2026 8

**F. Trumler, arhitekt,
Pred škofijo št. 3, I. nadstropje,
Ljubljana.**

**Staro železo,
baker, cink in me-
denino**

kupuje po najvišjih cenah

Franc Stupica

trgovina z železnino

na Marije Terezije cesti
v Ljubljani.

863 18

Elegantno stanovanje

s 3 velikimi sobami, kopalnico,
poselsko sobo in z drugimi pritlikli-
nami odda se za november-termin t. l.

Naslov izve se pri upravništvu tega
lista.

1759 18

Ena steklenica

3 kg vsebine

2371 12

malinovega sirupa

lekarija Piccolija v Ljubljani,

nedosežne kakovosti,

se pošilja v števci poštino in zavi-
janje po poštnem povzetju za K 5'30
v prvem pasu, sicer K 5'60.

V Ljubljani stane ena steklenica s
3 kg K 4'—; pasteurisirana steklenica
(ca. 1 kg) K 1'50. Razpošilja se tudi v
sodčkih po 20, 30, 40 in več kg.

HLODE

kupuje

po najugodnejših cenah proti gotovini
parna žaga Deghenghi v Ljubljani,

in sicer:

2001 5

hrastove, debele od 30 cm naprej, kub. čevljev K	1'20
smrekove „ „ „ „ „ „ „ „	—'64
jelkove „ „ „ „ „ „ „ „	—'57
bukove „ „ „ „ „ „ „ „	—'56
borove „ „ „ „ „ „ „ „	—'54
frize hrastove, kvadratni meter	2'20

Hlude pod mero, ali škart, eno tretjino manj.

Vajenca

2019 3 3 sprejme takoj

M. Podkrajšek

frizer za gospode in dame,
Sv. Petra cesta 35.

949 41 se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnovejšo svoje odjemalce
pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi tr-
govci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi
svojih strojev nikdar ne oddajamo takim tr-
govcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“
k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke
dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo
niti prevzeti kakšnega poročila, niti doposlati
posamnih delov.

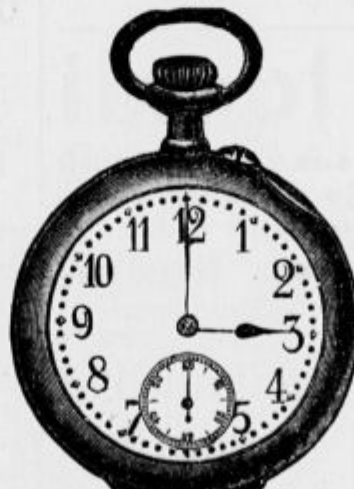
Lepa birmanska darila.: FRANC ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani. Edini zastopnik švicarskih tovarn „Union“.

Priporočam p. n. občinstvu svojo že obče znano, čez 20 let obstoječo trgovino in največjo in najbogatejšo zalogo.
Velika izbira finih briljantov, zlatih, srebrnih in niklastih ur in veržic. Srebrna in kina namizna oprava in najnovejši
okrasni itd. — Posebno lepa in velika izbira za gg. ženine in neveste po jako nizkih cenah.

Srebrne ure po fl. 3, toda zanje ne
jamčim, ker si hočem ohraniti le
dobro ime.

St. 287.
Srebrna cil.-rem., s 6 kamni fl. 5'50.

St. 271.
Srebrna cil.-rem., z 10 kamni fl. 8'50.

St. 264.
Srebr. cil.-rem. z 10 kamni
in dvojnim pokrovom fl. 12'—.

St. 298.
Srebrna cil.-rem., s 6 kamni
fl. 4'20.

St. 415.
Zlati double-
uhani fl. 1'—,
Zlati 14 kar.
fl. 2'50.

St. 416.
Zlati double-
uhani fl. —'90,
večji fl. 1'20.
Zlati 14 kar.
fl. 2'50, večji 3'80.

Na zahtevo lepi novi veliki ceniki tudi
po pošti brezplačno.

2263 227

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, sastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, dolnic, valut, novcev
in davil.

Promete izdaja k vsakemu šrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuj
naplate kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Rakompt in inkasno menio.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi.

Horvatska naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vridga.

Promet s čeki in nakaznicami.